

Tarih: 18/5/2022
Savı: 28057

T.C.
ANKARA
16. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/1352

KARAR NO : 2022/750

DAVACI : Türkiye İş Makinaları Distribütörleri ve İmalatçıları Birliği Derneği
VEKİLİ : Av. İsmail Yılmaz Aslan
Gazi Umur Paşa Sokak, Bimar Plaza 38/8, Balmumcu-Beşiktaş/İstanbul

DAVALI : Rekabet Kurumu - Ankara
VEKİLİ : Av. Halil İbrahim Alperen - Aynı yerde

DAVANIN ÖZETİ : Davacı tarafından, üyeleriyle paylaşılan ve/veya paylaşılması öngörülen raporlara menfi tespit verilmesi ya da muafiyet tanınması istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin Rekabet Kurulunun 19/11/2020 tarih ve 20-50/688-302 sayılı kararının; bilgi değişiminin içeriğine dair ayrıntılı analiz yapılmadığı, ilgili pazarın tanımının yapılmadığı, hukuki belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerine aykırı davranıldığı, yeterli araştırma yapılmadan ve sektörün özellikleri dikkate alınmadan tesis edildiği, haksız ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Usul yönünden davanın süresinde açılmadığı, esas yönünden ise, mevzuata uygun olarak somut olay bakımından gerekçeli şekilde değerlendirme yapıldığı, bilgi değişimine konu verilerin elde edilecek faydalarının zorunlu olup olmadığının dikkate alındığı, tesis edilen kurul kararının hukuka uygun olduğu belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 16. İdare Mahkemesi'nce, duruşma için önceden taraflara bildirilen 16/3/2022 tarihinde davacı vekili Av. Dilay Yeşilyaprak ile davalı idareyi temsilen Av. Halil İbrahim Alperen'in geldiği görülerek açık duruşmaya başlandı. Taraflara usulüne uygun söz verilip açıklamaları dinlendikten sonra dava dosyası incelenerek işin gereği görüldü:

Uyuşmazlıkta, davalı idare tarafından davanın süresinde açılmadığı ileri sürülmüş ise de, dava konusu kurul kararının davacıya 22/3/2021 tarihinde tebliğ edildiği, söz konusu karara karşı 2577 sayılı Kanunun 11. maddesi kapsamında 16/4/2021 tarihinde davalı idareye başvuruda bulunduğu, bu tarih itibarıyla işlemeye başlamış olan dava açma süresinin durduğu, anılan başvuru üzerine Denetim ve Uygulama Dairesi Başkanlığının 21/5/2021 tarih ve 25668 sayılı işleminde, başvurunun reddine dair Rekabet Kurulunun 20/5/2021 tarih ve 21-26/333-156 sayılı kararının tesis edildiği belirtilerek gerekçeli kararın ayrıca tebliğ edileceğinin bildirildiği, ancak gerekçeli kararın davacı derneğe usulüne uygun tebliğ edildiğini gösterir herhangi bir belge bulunmadığı gibi 21/5/2021 tarihli işlemin de davacı derneğin mail adresine gönderildiği göz önüne alındığında, söz konusu işlemin 7201 sayılı Tebligat Kanundaki usullere uygun bir şekilde tebliğ edildiğinin kabulüne olanak bulunmadığı, hal böyle olunca, davacının başvurusunun açık reddine dair işlemin tebliğ edilmemiş olması nedeniyle zımnî ret süresinin dolması üzerine durmuş olan dava açma süresinden kalan süre içerisinde bakılan davanın açıldığı anlaşıldığından, davalı idarenin usule ilişkin itirazı yerinde görülmemekle işin esasına geçildi.

Dava, davacı tarafından, üyeleriyle paylaşılan ve/veya paylaşılması öngörülen raporlara menfi tespit verilmesi ya da muafiyet tanınması istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin Rekabet Kurulunun 19/11/2020 tarih ve 20-50/688-302 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 1. maddesinde, bu Kanunun amacının, mal ve hizmet piyasalarındaki rekabeti engelleyici, bozucu veya kısıtlayıcı anlaşma, karar ve uygulamaları ve piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hakîmiyetlerini kötüye kullanmalarını önlemek, bunun için gerekli

T.C.
ANKARA
16. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/1352

KARAR NO : 2022/750

düzenleme ve denetlemeleri yaparak rekabetin korunmasını sağlamak olduğu belirtilmiş, "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinde, rekabetin, mal ve hizmet piyasalarındaki teşebbüsler arasında özgürce ekonomik kararlar verilebilmesini sağlayan yarış, hakim durumun, belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücünü, teşebbüsün, piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimleri, teşebbüs birliğinin, teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzelkişiliği haiz ya da tüzelkişiliği olmayan her türlü birlikleri ifade edeceği belirtilmiş, "Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar" başlıklı 4. maddesinde, "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır. Bu haller, özellikle şunlardır: a) Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kar gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi, b) Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü, c) Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi, d) Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi, e) Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması, f) Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin satın alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin-diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi, Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi, teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder. Ekonomik ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir." hükmüne, "Muafiyet" başlıklı 5. maddesinde, "Aşağıda belirtilen şartların tamamının varlığı halinde, teşebbüsler arası anlaşma, uyumlu eylem ve teşebbüs birliği kararları 4 üncü madde hükümlerinin uygulanmasından muafır: a) Malların üretim veya dağıtımı ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması, b) Tüketicinin bundan yarar sağlaması, c) İlgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması, d) Rekabetin (a) ve (b) bentlerindeki amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması. İlgili teşebbüs veya teşebbüs birlikleri, 4 üncü madde kapsamındaki anlaşma, uyumlu eylem veya teşebbüs birliği kararının muafiyet şartlarını taşıdığı Kurul tarafından tespit edilmesi amacıyla Kuruma başvuruda bulunabilir. Muafiyet belirli bir süre için verilebileceği gibi, muafiyetin verilmesi belirli şartların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine bağlanabilir. Muafiyet kararları anlaşmanın ya da uyumlu eylemin yapıldığı veya teşebbüs birliği kararının alındığı yahut bir koşula bağlanmışsa koşulun yerine getirildiği tarihten itibaren geçerlidir. Kurul, birinci fıkrada gösterilen şartların gerçekleşmesi halinde, belirli konulardaki anlaşma türlerine bir grup olarak muafiyet tanınmasını sağlayan ve bunların şartlarını gösteren tebliğler çıkarabilir." hükmüne, "Menfi Tespit" başlıklı 8. maddesinde de, "İlgili teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin başvurusu üzerine Kurul, elinde bulunan bilgiler çerçevesinde bir anlaşmanın, kararın, eylemin veya birleşme ve devralmanın bu Kanunun 4., 6. ve 7'nci maddelerine aykırı olmadığını gösteren bir menfi tespit belgesi verebilir. Kurul, bu belgenin düzenlenmesinden sonra 13'üncü maddedeki şartlar çerçevesinde görüşünden her zaman dönebilir. Ancak bu durumda taraflara Kurulun görüş değiştirmesine kadar geçen süre için cezai müeyyide uygulanmaz." hükmüne yer verilmiştir.

T.C.
ANKARA
16. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/1352

KARAR NO : 2022/750

Dosyanın incelenmesinden, davacı tarafından üyeleriyle paylaşılan ve/veya paylaşılması öngörülen raporlara menfi tespit belgesi verilmesi, menfi tespit belgesi verilmemesinin mümkün olmaması durumunda bireysel muafiyet tanınması istemiyle başvuruda bulunulduğu, anılan başvurunun Rekabet Kurulunun 19/11/2020 tarih ve 20-50/688-302 sayılı kararıyla reddedildiği, bahsi geçen kararın davacıya tebliği üzerine yapılan itirazın reddi sonrasında bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda anılan mevzuat hükümleri değerlendirildiğinde, her türlü piyasa faaliyetinde rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama etkisi doğuracak anlaşmalar, uyumlu eylemler veyahut teşebbüs birliği karar ve eylemlerinin yasaklandığı, ancak bu eylem, karar veya anlaşmalara malların üretim veya dağıtımını ile hizmetlerin sunulmasında yeni gelişme ve iyileşmelerin ya da ekonomik veya teknik gelişmenin sağlanması, tüketicinin bundan yarar sağlaması, ilgili piyasanın önemli bir bölümünde rekabetin ortadan kalkmaması ve rekabetin bu amaçların elde edilmesi için zorunlu olandan fazla sınırlanmaması şartlarının birlikte sağlanması durumunda muafiyet tanınabileceği, ayrıca muafiyetin belirli bir süre için verilebileceği ve muafiyetin verilmesinin belirli şartların ve/veya belirli yükümlülüklerin yerine getirilmesine bağlanabileceği, böylelikle muafiyet tanınan piyasa faaliyetinin sürdürülebileceği açıktır.

Olayda, uyuşmazlığa konu edilen kurul kararında, davacı dernek üyesi teşebbüslerin yeni ve ikinci el iş ve inşaat makinalarının satış adetlerinin, teşebbüslerin kiralamaya konu makinalarının kiralama adetlerinin, kiralamaya konu makina adetlerinin ve teşebbüslerin bu ürünlere ilişkin pazar payı bilgilerinin çeşitli alt kırılımlarla derlenerek paylaşılmasını kapsadığından talep edilen uygulamanın davacı derneğin üyesi olan teşebbüsler arasında bilgi değişimine yönelik olması nedeniyle bahsi geçen bilgi değişiminin rekabetin sınırlanmasına neden olup olmayacağına irdelendiği, bu kapsamda dava konusu kurul kararında, bilgi değişimine yönelik genel esaslar belirtildikten sonra geçmiş tarihli kurul kararlarına yer verildiği, ardından menfi tespit incelemesi yapıldığı, buna göre davacı dernek tarafından paylaşılan ve paylaşılması öngörülen bazı raporların bölge seviyesinde teşebbüs bazlı satış miktarı verilerini, bazı raporların ise il bazında satış miktarı bilgisini içerdiği, aylık ve üç aylık raporda yer alması beklenen verilere kıyasla daha detaylı bilgi paylaşımlarının öngörüldüğü raporların bulunduğu, davacı derneğe üye olan teşebbüslerin pazarın %95'ini teşkil etmesi ve paylaşılacak olan veriler arasında bireysel veri olarak kabul edilebilecek teşebbüs bazlı satış miktarı verisinin bulunması nedeniyle daha detaylı bir inceleme yapılması gerektiğinden iş ve inşaat makinalarına dair bilgi paylaşımının menfi tespit kapsamında ele alınamayacağına belirtildiği, ardından bildirim konu edilen hususların bireysel muafiyet kapsamında 4054 sayılı Kanununun 5. maddesinde yer alan koşullar bakımından değerlendirildiği, anılan kararda, yeni aylık raporlardaki (V1-V2) bilgi paylaşımında verilerin toplulaştırmaya tabi tutulmadan teşebbüsler bazında ve sadece davacı derneğin üyeleriyle paylaşılacak olması, söz konusu verilerin oldukça yakın tarihli olması ve bu verilerin her ay paylaşılmasının planlanmasının ilgili pazarlardaki stratejik belirsizliği artırabileceği ve tarafların bağımsız davranma güdülerini zedeleyebileceği, böylelikle rakip teşebbüsler arasında rekabetçi davranışların koordinasyonunu ve anlaşmayı kolaylaştırmak suretiyle ilgili pazarlardaki rekabeti kısıtlayıcı etki doğurabileceği, yeni üç aylık raporların teşebbüs ve il bazında yalnızca davacı derneğin üyeleriyle paylaşılmasının rekabetçi endişelere sebep olduğu, ikinci el iş ve inşaat makinalarının satış adedi bilgisinin paylaşımında, ikinci el raporlarının içerdiği bilgilerin hepsinin üç ay bazında toplulaştırıldığı, tüm raporların en az bölge bazında bilgiler içerdiği, raporlarda tür/tonaj bilgisine değil sınıf alt kırılımına yer verildiği, yeni dönemlik raporda da teşebbüs bilgileri biten çeyrek sonunda paylaşılacak olması nedeniyle verilerin güncelliği dikkate alındığında, pazardaki stratejik belirsizliği etkileyebileceği ve rakipler arasında bir koordinasyon riski oluşabileceği ve rekabetin zorunlu olandan fazla kısıtlanabileceği, verilerin kamuya açık bir şekilde değil sadece davacı derneğin üyelerinden veri paylaşanlarla paylaşılacak olmasının rekabeti zorunlu olandan fazla kısıtlayacağı sonucunu doğurabileceği yönünde tespit ve değerlendirmede bulunulduğu, yine belli bir dönemde belli bir teşebbüsün satış adedi başta olmak üzere çeşitli verilerinin elde edilmiş olmasının rekabeti kısıtlayıcı davranışlara zemin hazırlayabileceğinin örneğiyle birlikte açıklamasına yer verildiği görülmüştür.

T.C.
ANKARA
16. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/1352

KARAR NO : 2022/750

Bu durumda, yukarıda anılan 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunun 4. maddesi kapsamında rekabetin kısıtlanması sonucunu doğurduğu tespit edilen paylaşımın anılan Kanunun 5. maddesinde belirtilen dört koşulun tamamını sağlaması halinde 4. madde uygulamasından muaf tutulmasının mümkün olduğu, "Rekabetin zorunlu olandan fazla sınırlanmaması" şartı açısından davacı derneğin üyelerinin pazardaki toplam orana yönelik payları ile verilerin kamuya açık olmaması, bahsi geçen bu verilerin yine davacı derneğin çalışanları tarafından derlenecek olması ve yalnızca veri paylaşan üyelerin erişimine açık olması, davacı tarafından paylaşılması öngörülen verilerin bir kısmının bölge seviyesinde teşebbüs bazlı satış miktarına ilişkin verileri, bazılarının ise, il bazında satış miktarlarına ilişkin bilgileri ihtiva edeceği, davacı tarafından paylaşılacak olan raporların mahiyeti itibarıyla farklılık arz etmekle birlikte, aylık, üç aylık, dönemlik ve karşılaştırma raporlarının birbirlerini tamamlayıcı niteliği haiz olması ve kademeli bir şekilde aylık raporlarda yer verilmeyen verilerin üç aylık raporlarda, üç aylık raporda yer verilmeyen verilere ise dönemlik raporlarda yer verildiğinden bilgi değişim sıklığının yoğun bir şekilde gerçekleşebileceği hususları dikkate alındığında, bu paylaşımların sonucunun yayınlanması üzerine davacı derneğe üye teşebbüsler arasında koordinasyon oluşturabileceği, davacı tarafından hazırlanacak raporların yalnızca kendi veri paylaşan üyeleriyle paylaşılması sonucunda iş ve inşaat makinaları pazarının öngörülebilirliği artırarak ve davacı derneğe üye teşebbüslerin faaliyetlerinin kontrol altına alınarak en nihayetinde rekabetçi ortamın etkilenebileceği ve rekabetin zorunlu olandan fazla sınırlanabileceği, bu haliyle, davalı idarenin rekabetin korunması amacıyla menfi tespit belgesi düzenlenmesi veya bireysel muafiyet tanınması talebine yönelik dava konusu kurul kararında belirtilen gerekçe ve saptamaların 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun hükümlerine uygun olduğu anlaşıldığından, davacı derneğin üyeleriyle paylaşılan ve/veya paylaşılması öngörülen raporlara menfi tespit verilmesi ya da muafiyet tanınması istemiyle yapılan başvurunun reddine ilişkin dava konusu kurul kararında mevzuata ve hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, **davanın reddine**, aşağıda dökümü yapılan 592,40-TL yargılama giderinin davacı üzerinde bırakılmasına, davalı idare tarafından yatırılan 8,50-TL vekalet harcı ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca duruşmalı işler için belirlenen 3.890,00-TL vekalet ücretinin davacıdan alınarak davalı idareye verilmesine, artan posta giderinin talep edilmemesi halinde kararın kesinleşmesi üzerine davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren **(30) gün içerisinde Ankara Bölge İdare Mahkemesi'ne** istinaf yolu açık olmak üzere, 31/3/2022 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
ALİ ÜN
38451

Üye
MEHMET YILMAZ
182350

Üye
AHMET ERAY PINAR
192971

YARGILAMA GİDERLERİ		:
Başvurma Harcı	:	59,30-TL
Karar Harcı	:	59,30-TL
Vekalet Harcı	:	8,50-TL
Y.D. Harcı	:	97,70-TL
Y.D. İtiraz Harcı	:	162,10-TL
Posta Giderleri	:	205,50-TL
TOPLAM	:	592,40-TL